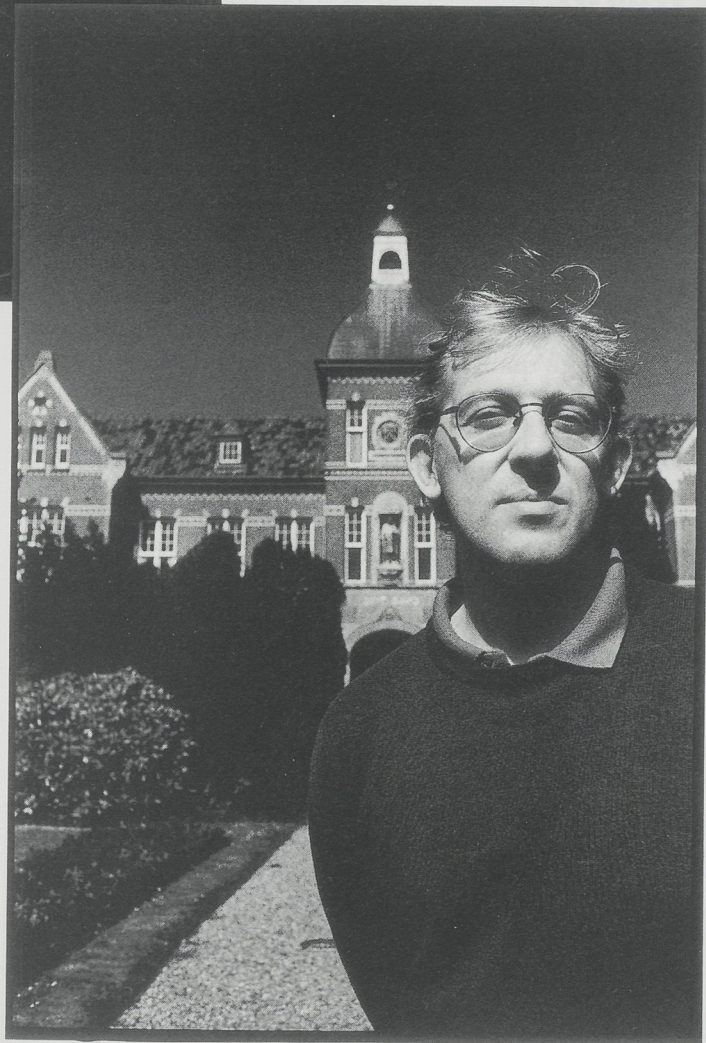

DR. JOS DRÖES: 'DE HOEEELHEID ONVREDE BIJ MENSEN NEEMT GEWELDIG AF ALS JE ZE MAAR VRAAGT WAT ZE WILLEN.'

DRS. NICO VAN BEVEREN: 'JIJ MAG DE KOMENDE DERTIG JAAR KAARSEN DRAAIEN.'

WITHO WORKS

dezelfde stellige mening over: het is absoluut verkeerd als chronische patiënten geen bezigheden hebben. "Dat is foute boel. Als je niets te doen hebt glijd je af, ga je achteruit." Deze vrouwen vinden het pure noodzaak om op een redelijke tijd uit bed te komen en iets te gaan doen, hoe moeilijk ook zichzelf dat soms vinden.

Dick Linzel en Nico van Beveren vinden het een weezinwekkend idee om hun patiënten te dwingen te werken. Van Beveren: "Stel je voor, jij bent gek en je woont hier op het Clemenshuis. Je hobbelt al tien jaar van opvangcentrum naar gesticht. Je wilt nu rust. En dan kom ik en zeg: jij moet elke dag om acht uur op om de hele dag kaarsen te gaan draaien, en dat mag je de komende dertig jaar blijven doen. Ik vind het legitiem als jij dan zegt dat je daar geen zin in hebt." Voor een aantal patiënten is het goed om te werken, voor andere niet, vinden de artsen.

Wat ze bedoelen wordt duidelijk als ik praat met een vriendelijke man met een grote bril, die op een bankje voor het Clemenshuis zit. Hij heeft zijn cassette recorder

'Ik wil weg omdat ik vind dat ik verder moet. Ik zie anderen vertrekken. Ik denk dan: wat doe ik hier nog, wat leer ik hier nog.'

met nederlandstalige muziek naast zich staan en leest in 'Natuur en Techniek'. Hij is op twaalf tijdschriften geabonneerd, vertelt hij.

De man maakt zo'n kwetsbare, verwarde en vermoeide indruk dat ik snap dat het Bavopersoneel hem lekker laat zitten op dat bankje. Uit het onsamenhangende verhaal dat hij vertelt is op te maken dat hij erg lijdt onder zijn ziekte. Hij is vaak bang om te slapen, weet niet wie of waar hij is, denkt dat er een kat of een slang in hem is gekropen, is eenzaam en vindt het erg dat hij geen vriendin heeft. "Ik had op het Clemenshuis graag wat willen vrijen, maar seks is er niet bij en liefde ook niet. Dat mag je best opschrijven." Toch zegt hij tevreden te zijn op het Clemenshuis, hij voelt zich er veilig.

Is nu de conclusie dat de patiënten die beschermd wonen op de Bavo niet zo ongelukkig zijn als de patiënten in Wolfheze? "Nee, ik heb ook zat van die negatieve mensen die helemaal niets willen," zegt Nico van Beveren, "maar wat ik ook probeer, die willen niet met jou praten. Die liggen in hun bed en komen er niet uit."

Keuze

Het is natuurlijk de vraag of op een modale camping in de bossen de vraag 'Bent u gelukkig?' heel veel enthousiaste antwoorden zou opleveren, maar het lijkt bij voorbaat onmogelijk om met de handicap van een ongeneeslijke psychische stoornis, toch een prettig leven te leiden. Dr. J. Dröes, psychiater en manager behandeldzaken van de Bavo, vindt dat te negatief. "Iedereen hier heeft de mogelijkheid een bestaan op te bouwen, waarin hij net als ieder ander, leuke en vervelende dingen meemaakt. Maar dan moet hij wel serieus rekening houden met de beperkingen die hij heeft, en zover komen dat hij die accepteert. Een psychische handicap is ongrijpbaarder dan een lichamelijke, en daardoor is het moeilijk om ermee uit de voeten te kunnen. Maar het kan wel, voor iedereen."

Nog een voorwaarde is volgens Dröes dat er mensen zijn die werkelijk bereid zijn waar nodig te helpen, en waar niet nodig dat na te laten. "Uit onderzoek blijkt dat de hoeveelheid onvrede bij mensen geweldig afneemt als je ze maar vraagt wat ze willen. Neem het dus serieus als iemand zegt: ik wil weg. Vraag of hij daarover wil denken en een preciezer doel stellen, dan kan het best zijn dat de uitkomst is: ik blijf toch liever hier. Maar dan is die patiënt een stuk minder ontevreden. Dan is het een eigen keuze om te blijven."